

Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse — Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove

(2020/C 324/08)

Ordfører: Roby BIWER (LU/PES), medlem af kommunalbestyrelsen i Bettembourg, Luxembourg

Basisdokument: Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove

COM(2019) 352 final

POLITISKE ANBEFALINGER

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG

1. Det Europæiske Regionsudvalg glæder sig over Kommissionens tilsagn om at intensivere bestræbelserne på at beskytte og genoprette verdens skove, men beklager det begrænsede anvendelsesområde for de fremsatte forslag;
2. anerkender Den Europæiske Unions indsats i de sidste årtier for at øge skovdækningen, bl.a. med udvidede skovrejsningsprogrammer og takket være streng skovlovgivning i medlemsstaterne, som sikrer genplantning samt naturlig genvækst. Udvalget er imidlertid bekymret over den alarmerende grad af skovforringelse på verdensplan, navnlig hvad angår primærskove, der omfatter både uberørte og forvaltede skove⁽¹⁾;
3. understreger primærskoves betydning som vigtige »hot spots« for biodiversitet, der leverer økosystemydelse, som bidrager til menneskers sundhed (lægemidler, ernæring, lægeplanter) og social inklusion (mental sundhed, fremme af beskæftigelsen i landdistrikter, økoturisme osv.). De spiller desuden en vigtig rolle med hensyn til at beskytte miljøet mod ørkendannelse, oversvømmelser, forringelse af den hydrogeologiske struktur, jorderosion, ekstreme vejrforhold, tab af nedbør, luftforurening osv. Udvalget anerkender, at bæredygtigt forvaltede og menneskeskabte skove og modne naturskove bidrager til at beskytte og bevare biodiversiteten;
4. anerkender, at skovrydning er et meget komplekst fænomen, der har forskellige årsager, hvor en voksende global befolknings efterspørgsel efter fødevarer, foder, bioenergi, træ og andre råvarer er den vigtigste. Udvalget fremhæver, at skovrydning er den næststørste kilde til menneskeskabte drivhusgasemissioner og en væsentlig årsag til tab af biodiversitet⁽²⁾;
5. understreger, at forebyggelse af skovtab kan have mange fordele for mennesker og økosystemer, herunder bevaring af biodiversitet, reduktion af drivhusgasemissioner gennem kulstofabsorption — en af de mest effektive foranstaltninger til modvirkning af klimaændringer — levering af økosystemydelse, der kan fremme bæredygtig vækst, samt en ny skovbioøkonomi, der tager udgangspunkt i en rationel og bæredygtig udnyttelse af ressourcerne;
6. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at stille forslag om lovgivningsmæssige foranstaltninger og komme med henstillinger, der er skræddersyet til at imødekomme nationale, regionale og lokale specifikke forskelle, om effektivt at bekæmpe alle former for skovrydning og forringelse af de oprindelige skovøkosystemer, der fungerer som lagre af kulstof og biodiversitet, samtidig med at der afsættes passende finansiering;
7. understreger, at genetablering af skov, især i Europas mest afskovede regioner, fortsat er en af de mest effektive strategier til tilpasning til og modvirkning af klimaændringerne. I den henseende kan udvidelse af skovlandbrugssystemer ved at plante træer på og omkring dyrkede arealer og græsningsarealer få stadig større betydning;

⁽¹⁾ <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>.

⁽²⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378018314365#fig0005>.

8. efterlyser politikkoherens, så indsats, mål og resultater i de enkelte politikker afpasses efter hinanden. Den nye fælles landbrugspolitik, EU's internationale forpligtelser, den europæiske biodiversitetsstrategi 2030, 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, Parisaftalen om klimaændringer, EU's handelspolitik og den europæiske grønne pagt bør indgå i en omfattende bæredygtighedsstrategi, der opstiller klare mål og gennemførelsesforanstaltninger.

Prioritet 1: At reducere EU-forbrugets jordfodaftryk samt garantere forbruget af produkter fra skovrydningsfri forsyningskæder i EU

9. Det Europæiske Regionsudvalg fremhæver, at EU bør garantere et forbrug af produkter fra skovrydningsfri forsyningskæder i tredjelande som et centralt element i indsatsen for at beskytte og genoprette verdens skove. Udvalget opfordrer EU til at give forbrugerne en central plads i denne indsats, så de kan påvirke markeder, der er afhængige af den problematiske omlægning af primærskove til dyrkning af almindeligt anvendte produkter som kaffe, kakao og palmeolie samt til husdyravl;

10. henleder opmærksomheden på alvorlige krænkelse af menneskerettighederne og ødelæggelse af miljøet i forskellige forsyningskæder (f.eks. sojabønner, palmeolie, sukker, kakao, oksekød, råmaterialer til biobrændstoffer og biobrændsel) og understreger, at frivillige initiativer iværksat af den private og finansielle sektor hidtil ikke har været tilstrækkelige til at standse og vende tendensen til global skovrydning. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at gøre det obligatorisk at overholde due diligence-standards for miljø og menneskerettigheder⁽³⁾;

11. gør opmærksom på, at skovbrande er en af de alvorligste trusler mod bevarelsen af skovøkosystemer i mange EU-medlemsstater og -regioner. Det er helt afgørende, at de lokale og regionale myndigheder som dem, der står i frontlinjen, får bedre muligheder for at øge deres modstandsdygtighed over for katastrofer. Inddæmning af katastrofer gennem tiltag i lokalsamfundet er den hurtigste og mest effektive metode til at begrænse skader forårsaget af skovbrande;

12. opfordrer Kommissionen til at træffe en række foranstaltninger, der skal tilskynde forbrugerne til at vælge, fremme og anvende mere bæredygtige produkter, herunder men ikke begrænset til etablering af specifikke EU-certificeringsordninger for skovrydningsfrie produkter, der indarbejder de allerede eksisterende certificeringsordninger for skovbaserede produkter, som omfatter både skovforvaltning og forsyningskæde⁽⁴⁾, i en mere omfattende vurdering, der også kan anvendes for ikke-skovbaserede produkter. Denne vurdering bør omfatte bæredygtig skovforvaltning, skovforvaltnings- og produktionssystemer, som bygger på en reduceret anvendelse af naturressourcer (f.eks. vand), kemiske stoffer (f.eks. pesticider) og energi (f.eks. fossile brændstoffer og energi fra ikkevedvarende kilder i almindelighed), skovrydningsfrie aspekter ved fremstillingen af ikke-skovbaserede produkter, fremme af produkter med et mindre transportfodaftryk (f.eks. lokale mærker, CO₂-fodaftryk) samt livscyklusvurderinger af produkter for at måle deres miljøindvirkning og gøre det muligt at sammenligne deres miljøpræstationer;

13. opfordrer Kommissionen til at intensivere bestræbelserne på at bekæmpe ulovlig skovhugst gennem en fuldstændig og effektiv gennemførelse af EU's FLEGT-handlingsplan (retshåndhævelse, god forvaltningspraksis og handel på skovbrugsområdet) for 2018-2022, navnlig ved at styrke gennemførelsen af EU's tømmerforordning;

14. opfordrer Kommissionen til at forbedre kommunikationen og promoveringen af produkter fra bæredygtigt skovbrug over for kunderne ved at udvikle et særligt mærke, der angiver skovrydningsraten for et produkt og forbedre de allerede eksisterende europæiske databaser/informationssystemer (f.eks. miljømærkedatabasen) ved at integrere skovrydningsfrie produkter, som skal være lette at genkende;

15. opfordrer Kommissionen til at indføre procedurer til kontrol af nøjagtigheden af de oplysninger og vurderinger, der indsamles i det europæiske informationssystem og dermed øge tilliden til oplysningerne, hvilket bør omfatte strenge sporbarhedskrav, der garanterer produkternes oprindelse, og stærkere overvågnings- og håndhævelsessystemer, der skal bidrage til at forhindre svindel og forkert mærkning af produkter. Udvalget foreslår, at der overvejes andre indkøbsstrategier,

⁽³⁾ Due diligence i forbindelse med menneskerettigheder forstås generelt som de måder, hvorpå virksomheder kan afdække, forebygge, afbøde og tage ansvar for de negative indvirkninger på menneskerettighederne, der opstår i tilknytning til deres aktiviteter eller forretningsforbindelser. <https://corporatejustice.org/priorities/13-human-rights-due-diligence>.

⁽⁴⁾ F.eks. Forest Stewardship Council® (FSC®), Programme for the Endorsement of Forest Certification TM (PEFCTM), m.m.

særligt i lande med et stort omfang af skovrydning og en lav grad af certificering og/eller et stort omfang af ulovlig skovhugst, f.eks. en forpligtelse til at fremlægge dokumentation for, at produkterne er indkøbt bæredygtigt, herunder dokumentation for handelen med materialer mellem aktørerne og information om indkøbspolitikkerne blandt alle parter i forsyningskæden;

16. opfordrer kraftigt alle EU-institutioner og -agenturer til at gå foran med et godt eksempel ved at ændre deres adfærd, indkøb og rammekontrakter og anvende produkter fra bæredygtigt skovbrug. Udvalget opfordrer desuden sine medarbejdere og medlemmer til at kompensere for deres CO₂-emissioner i tilknytning til RU-relaterede flyvninger ved at yde finansiel støtte til bæredygtige skovbrugsprojekter;

17. fremhæver, at offentlige indkøb, der tegner sig for ca. 14 % af EU's BNP, udgør en potentielt stærk løftestang til at sikre mere bæredygtige indkøb, når der indgås aftaler om køb af bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser med virksomheder. I den forbindelse kan indførelsen af et forbud mod offentlige indkøb af produkter, der er et resultat af skovrydning, inden for rammerne af direktiv 2014/24/EU om offentlige udbud have en positiv indvirkning på anvendelsen af skovrydningsfrie produkter;

18. påpeger, at incitament, der tilskynder forbrugerne til at ændre adfærd i retning af en sundere plantebaseret kost med et højt indtag af frugt og grønt (der bør være certificeret som skovrydningsfri), og som dermed reducerer det globale kødforbrug, kan fremme og bevare borgernes og planetens sundhed i overensstemmelse med C40-erklæringen »Good Food Cities«^(?). Denne forandring bør afspejle anbefalingerne i fra jord til bord-strategien, der handler om at fremme et forbrugsmønster, der så vidt muligt er lokalt og bæredygtigt i forhold til såvel miljøet som menneskers sundhed;

19. tilskynder Kommissionen til at finde synergier og forbindelser til igangværende projekter og initiativer, der handler om etablering af skov i byer og bynære områder og økologiske korridorer på subnationalt, nationalt og europæisk plan og uden for Europa. Udvalget påpeger, at disse initiativer har mange miljømæssige og sociale fordele (økosystemydelser) for de mennesker, som bor i de forbundne byer, herunder renere luft, regulering af vandgennemstrømningen, beskyttelse af jordbunden mod erosion forårsaget af vand og luft, genopretning af nedbrudte arealer, øget modstandsdygtighed overfor naturkatastrofer og klimaændringer, lavere dagtemperaturer i sommerperioden, produktion af fødevarer, større biodiversitet i byområderne, bedre fysisk og mental sundhed, højere ejendomsværdier osv.;

20. opfordrer til, at de europæiske borgere og lokale og regionale myndigheder, kommercielle aktører og interessenter, der sælger deres produkter på det europæiske marked (f.eks. multinationale selskaber), inddrages i disse aktiviteter. Udvalget fremhæver sidstnævntes rolle i beskyttelsen af skovene og behovet for at skabe øget gennemsigtighed i deres virksomhedsrapportering om sociale og miljømæssige ansvarsområder (i overensstemmelse med direktiv 2014/95/EU).

Prioritet 2: At samarbejde med producentlandene om at mindske presset på skovene og sikre en »skovrydningsfri garanti« for EU's udviklingssamarbejde og prioritet 3: At styrke det internationale samarbejde om at standse skovrydning og skovforringelse og støtte skovgenopretning

21. Det Europæiske Regionsudvalg henleder opmærksomheden på, at skovrydning hovedsagelig foregår i lande uden for EU. Det meste af det træ, der produceres i disse lande, forbruges lokalt, men alligevel er anvendelsen af træcertificering fortsat lav, fordi omkostningerne ved at opnå certificering er for høje, særligt for smålandbrugere, som også konkurrerer mod billigere traditionelt eller endda ulovligt fældet træ. Tilsvarende bør der være et særligt fokus på, hvordan man kan certificere skovbaserede produkter, f.eks. naturgummi, der produceres af et stort antal smålandbrugere;

22. efterlyser bedre miljøuddannelse i udviklingslande med primærskove, som et vigtigt element i indsatsen for at øge bevidstheden om betydningen af deres egne miljøressourcer. Udvalget påpeger, at det kan have mange fordele at involvere borgerne direkte i disse miljøuddannelsesinitiativer, herunder:

a) større viden om betydningen af de økosystemydelser, som bæredygtigt forvaltede skove og primærskove leverer til samfundet

(?) I henhold til C40-erklæringen »Good Food Cities« giver byer tilsagn om at tilpasse fødevarerindkøbspolitikkerne til kostvaner, der fremmer planetens sundhed, dvs. de indkøbte fødevarer bør ideelt set stamme fra økologisk landbrug og støtte en generel stigning i forbruget af sunde plantebaserede fødevarer i vores byer, ved at man går bort fra usunde kostvaner, der ikke er bæredygtige https://www.c40.org/press_releases/good-food-cities.

- b) anerkendelse af de talrige direkte og indirekte fordele ved bæredygtig skovforvaltning
- c) en større chance for at sikre gode resultater af lokale tiltag til at begrænse skovrydning og skovferringelse og flere muligheder for at omdanne beskyttelse til bæredygtig forvaltning af naturressourcerne og dermed bidrage til grønne job og grøn vækst m.m. til gavn for lokalbefolkningen;
23. påpeger, at Kommissionen bør overveje muligheden for at foreslå primærskove som UNESCO-kulturarvssteder for at beskytte dem mod skovrydning og øge chancerne for at sætte fokus på deres beskyttelse i offentligheden;
24. fremhæver, at biodiversitet sammen med multifunktionalitet er et centralt tema, der skal tages højde for i drøftelserne om EU's politiske rammer for skovbrug. Udvalget påpeger, at hver eneste skovrydning, hvorved der fjernes primærskov eller moden naturskov, er forbundet med et tab af biodiversitet, som er typisk for skove og vanskeligt at råde bod på, fordi området vil være stærkt nedbrudt;
25. hilser den nye biodiversitetsstrategi for 2030 omfattende hele EU velkommen, da den højner ambitionsniveauet for EU's fremme af tiltag til at standse tabet af biodiversitet og forringelsen af økosystemer i hele Europa og gør EU førende i verden med hensyn til at tackle den globale biodiversitetskrise, f.eks. ved at etablere beskyttede områder omfattende mindst 30 % af arealet, indføre juridisk bindende EU-mål for naturgenopretning og skrappe beskyttelse af primærskove og urskove, anvende bæredygtig forvaltning af sekundære skove⁽⁶⁾, genoprette forringede økosystemer på land ved at genoprette skove, jord og vådområder og skabe grønne områder i byerne;
26. opfordrer til, at der gøres langt mere for at opfylde målene vedrørende skovbrug i EU's nye biodiversitetsstrategi for 2030, og at man bliver enige om en ambitiøs global politisk ramme for biodiversitet, som skal vedtages på den kommende 15. partskonference under konventionen om den biologiske mangfoldighed (FN's CBD COP 15), også på grundlag af en evaluering af gennemførelsen af strategien frem mod 2020;
27. insisterer på, at handelsaftaler vurderes i forhold til målet om at reducere drivhusgasemissioner og baseres på bæredygtig udvikling. Udvalget opfordrer til, at kapitlerne om bæredygtig skovforvaltning og bekæmpelse af skovrydning styrkes, og til at skovrydning medtages i miljøkonsekvensanalyser. Da afskovningen i Amazonasområdet i Brasilien har nået et rekordstort omfang med en stigning på 84 % i regnskovsbrande⁽⁷⁾, opfordrer udvalget EU og medlemsstaterne til at suspendere ratificeringen af EU/Mercosur, så længe Brasiliens regering ikke gør noget for at vende udviklingen;
28. efterlyser et større bidrag fra et aktivt, tilpasningsparat og deltagerbaseret skovbrug i EU's skovbrugsstrategi for tiden efter 2020, når det handler om at bevare og styrke biodiversiteten, så de fordele, der er forbundet med biodiversitet og økosystemydelser kan udnyttes fuldt ud. Alle disse aktiviteter og bestræbelser bør bidrage til og fremme en mere ambitiøs global politik for biodiversitet, hvor Europa er klar til at påtage sig et ansvarligt lederskab.
- Prioritet 4: At omkanalisere midler hen imod en mere bæredygtig arealanvendelse og prioritet 5: At fremme tilgængeligheden og kvaliteten af samt adgangen til oplysninger om skove og råvareforsyningskæder. Støtte forskning og innovation
29. Det Europæiske Regionsudvalg understreger, at de foranstaltninger, som Kommissionen har truffet for at beskytte og genoprette skovene i EU og globalt, skal formidles bredt til de europæiske borgere for at øge støtten til og effektiviteten af disse foranstaltninger;
30. opfordrer Kommissionen til at etablere en europæisk database, der indsamler oplysninger om igangværende og tidligere projekter mellem EU og tredjelande og bilaterale projekter mellem EU-medlemsstater og tredjelande med det formål at vurdere deres indvirkning på verdens skove. Udvalget understreger betydningen af de lokale og regionale myndigheders inddragelse i gennemførelsen af disse projekter;

⁽⁶⁾ <https://www.cbd.int/forest/definitions.shtml>.

⁽⁷⁾ Brasiliens nationale institut for rumforskning 2019.

31. opfordrer indtrængende EU til at iværksætte en strategi for »Industrialisering, digitalisering og dekarbonisering« (I2D) til fremme af økologiske erstatningsmaterialer baseret på træ, hvis oprindelse og CO₂-fodaftryk, forbrugerne informeres om, og som tilskynder til certificering af produkter, som »ikke bidrager til skovrydning«, og dermed fremmer disse materials anvendelse i sektorer som byggeri, tekstiler, kemiske produkter og emballageindustrien;
32. opfordrer EU til at videreudvikle forsknings- og overvågningsprogrammer som Copernicus, det europæiske jordobservationssystem og andre overvågningsprogrammer, der skal føre tilsyn med råvareforsyningskæden for at kunne identificere og tidligt advare om produkter, der har forårsaget skovrydning eller miljøforringelse i produktionsfasen;
33. opfordrer Kommissionen til at overveje at oprette et europæisk skovagentur i lyset af vigtigheden af at beskytte og genoprette verdens skove.

Bruxelles, den 2. juli 2020.

Apostolos TZITZIKOSTAS

Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg
